

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
Romania și Strelnatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 IIII.—

OLTEANUL

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI
se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, strada Apafi Nr. 19.

EDITOR-PROPRIETAR:
CONSTANTIN POPP.

Înșușiri mucărești.

(Cum să ținem discuțe cu ei?)

Am avut și eu prilejul, de-a mă întreținea cu o căpetenie de-a păcăiților numiți mucări. Din câte am auzit despre ei, că-s știuitori mari ai sf. scripturi, că-ți știu întortochia vorbelor de așa încât totdeauna ei rămân deasupra, credeam, că totuși is vrednici de ceva respect întru cât urmează unei convingeri, care deși-i greșită dar în urmă-i o convingere tare, și apoi câte greșeli nu sunt în lumea aceasta, pe cari totuși ești silit să le suferi, ba uneori să le dai chiar și respect, cel puțin în afară. Cu gânduri de acestea m'am apropiat de o căpetenie de-a mucărilor, pregătit în mine de-a fi precaut și de-ai da cinstea ce i-se cuvine unui om, despre care crezi, că-i cu suflet curat, și cu mintea trează. Când colo am eșit cu convingerea, că nu-i chiar nimic de respectat în ei, nici suflet curat, nici minte și cunoștințe religioase.

Cu privire la purtarea lor bună, la moralitatea lor auziam și cetiam mai înainte multe lucruri scârboase, sau atari fapte de-ale lor, prin cari cearcă să-și îndestuliască și patimile trupești și să se țină tot odată și de legământul lor, de legea lor mucărească. Așa de pildă auziam vestea, că ei la adunări își petrec bine, bărbați cu femei streine, căci ce-ar fi într'asta ceva rău, dupăce ei sunt toți frați împreună, așadar își pot împărți avutul unul cu altul, fără de-a avea vre-o părere de rău, cu atât mai vărtos muștrări de conștiință. Și adunările lor de noapte, sau pe însărate, sub vâlul întunerecului sunt tocmai potrivite pentru atari petreceri. S-or fi gândind ei, că ce să piardă prilejul binevenit...? O altă pildă e cunoscuta glumă cu beutura pocăiților. Sunt legați să nu bea decât un singur păhar. Ei dar cutare bărbat sau muiere, cu gâtul sătos, și cu gândul la scriptură, ar vrea să-și umple și pântecul cu alcool de cel mai tare, dar să rămâie și credincioasă legăturii, și cuvioasă colea ca o muceniță. Foarte ușor le împacă pe ambele. Intră

în crâșmă și cere un singur păhar de rachiu, dar păharul să fie plin plinuț și să fie de bere, că vezi doamne, dacă legea îi spune să fie numai unul cel puțin să fie mai mărișor, să simți cât de cât udătura, nu numai iacă așa să te inviți cu ea.

Și alte multe lucruri de acestea ceteam și auziam despre ei și nu credeam. Imi ziceam în mine: vor fi acestea numai niște vești rele și neadevurate depre ei, scoase cu un gând bun: să-i abată dela calea cea greșită pe cei ce n'au apucat încă în apele lor. Acum însă dupăce m'am apropiat de ei, dupăce le cunosc bine chipul scâlciat de a gândi, nu mă mai îndosc chiar de loc, că toate acestea pot fi adevărate, și dac' aș vedea cu ochii lucruri de acestea între pocăiți nu m'ar cuprinde de loc mirarea, de oarece acum știu, că dacă cuiva i greșită calea minții, gândirea, numai greșită poate fi și calea faptelor, chipul lui de traiu. Poate va sări cutare mucăr, ca mușcat de șarpe la cetirea acestor șire și va zice: mă rog, la noi nu-i iertat nici să guști vinarsul, nu să-l bei cu păharul. — Ei bine, bine răspund eu, pocăiții sunt de mai multe secte, și fiecare crede, că a sa e cea bună.

Intr'o sectă nu-i iertat să beai de loc, într'alta numai un păhar, într'ana trebuie să te porți cinsit la cina domnului, într'alta te poți îmbăta aeolo binisor, căci doară și această țărăbăea lă de cap provine dela spiritul sfânt, deoarece ei numai cu ceva sfânt s'au împărtășit. Un anumit păcat ce-i cuprinde și care e știut de lume, de nu e chiar la mucării din Dridif e la altă sectă lângă Cluj, căci de unde nu este foc nu iese fum.

Așa stau pocăiții și cu vestita și mult trimbițata lor purtare bună și evlaviosă. Și câte păcate ce și-le îngăduie nu vor fi printre ei, de cari însă numai ei știu, căci ascund multe lucruri și nu le dau în vileag, cum ar fi și colecta de bani, pentru cine știe ce scopuri de ale lor.

Dar să ne presupunem pe un moment, că ei sunt chiar așa de buni, dupăcum își scot vestea și se laudă, că sunt. Bine, dar această vieță sufletească, această ferire de păcate e urmarea trecerii lor în sinul altei bisericici, o' învățătură mai bună și mai sănătoasă, decât învățatura ce o propovăduiește sf. noastră biserică de 19 veacuri? Chiar ne loc. Doar și biserică noastră combate beția și osândește beuturile, și biserică noastră luptă din răputeri în contra sudalmelor (înjurăturilor) și se trudește să alunge păcatele din popor, întru cât ele sunt relele cele mai mari. Așadar presupusa lor vieță adevărată nu e ca o urmare firească a trecerii lor, dela o învățătură bisericăscă la alta învățătură, doar în biserică noastră au fost și sunt atâția sfinți adevărați, încât mă și sfiese să spun, că sunt mai sfinți decât oricare pocăit, și să-i aduc în chipul acesta în asemănare cu niște mucări fără de minte și încăpăținați.

De aceea nici nu mă voiu ocupa mai mult cu vieța din lăuntru, sufletească a lor, căci asupra celor ce numai coc în sufletul omului, fără a le da în afară, nu poate aduce omul judecată. Acolo vede numai ochiul lui Dumnezeu, dinaintea căruia nu rămâne nimica nedescoperit. Ne vom ocupa deci numai cu chipul lor de a gândi, cu știința și cunoștințele lor religioase și mai târziu dacă va fi de lipsă, vom combate cu atâta ușurință, că-i foarte ușor să areți o greșală, care-i atât de învederată, vom combate zic, cel puțin învățăturile lor fundamentale, prin cari se deosebesc de biserică noastră.

Cea dintăiu însușire a mucărilor e, că în capul lor nu-i nimic deslușit, e un chaos, e un întunec, e o învălnășală de frânturi de cunoștințe din biblie, aruncate fără nici o rânduială. Și apoi de aici poți scoate ceva de treabă, cu acest întunec pot lumina pe alții, și poți scoate ceva deslușit din gura lor? Nici vorbă.

La romani erau un fel de profetese mincinoase numite Sibile. Dacă mergea cineva să-i spună viitorul, sau ceva lucru ascuns, ea se pune pe un scaun cu trei picioare, deasupra unei căldări

cu apă și cu burueni mirositoare și sta acolo, până ce îmbătută de abur și mirosuri, ameția de cap și începea să borborosească cuvinte neînțelese. Un soț de-a ei apoi — alt șarlatan — stătea lângă ea, îi însemna vorbele și făurea el din aceste vorbe niște versuri, și i le vindea scump, celuia ce dorea să-și cunoască viitorul, zicând, că în ele se cuprinde acela.

Impresia unei Sibile, ce borborosește vorbe neînțelese, da curat această impresie și-o face și înfățișarea unui muncăr cu întreaga lui mașinărie de știință înșălătoare.

(Va urma).

Altă pricină a sărăciei noastre.

Poporul nostru nu face lux în mâncări. El este dedat și nu numai dedat, ci și mulțămît cu un traiu simplu și adeseori nu prea corespunzător muncii, pre care o prestă. S'a dedat din moși, strămoși cu alimentația cea mai simplă. Măcar că nu face bine, că nu se hrănește mai cum să cade, căci prin aceasta i-se slăbește puterea fizică, de care un om muncitor, muncitor cu brațele are mare lipsă. Un nutremânt slab îl va face neputincios și puțin vioiu în lucrările pe cari le are a le săvârși zilnic. Mai cu seamă economii au lipsă de brațe viguroase căci altcum munca lor li-se va părea grea și istovitoare. Mulți sunt de credință, că numai să aibă stomacul plin și toate vor merge în rânduială. Lucrul însă nu stă tocmai așa. Mâncările cu putere de nutriție fac corpul tare, vânjos și vioiu.

La oamenii cari se ocupă cu știința, această procedură de hrănire nu s'ar potrivi. Stomacul încărcat nu permite a săvârși lucrări serioase cu mintea. Cei mai mulți scriitori săvârșesc lucrările lor cele mai de seamă în timp de noapte, când adică și trupul este mai ușurat de alimentele consumate peste zi. Dar să nu ne abatem.

Poporul — precum am zis — nu face lux în mâncări, el se îndestulește cu puțin, dar este cu atâta mai aplicat spre consumare de beuturi spirituoase, dupăcum o afirmase, aceasta un confrate colaborator într'un articol de fond al acestui ziar. Afară de consumarea de beuturi, uneori sau mai corect zis *adeseori* în măsură prea mare, mai găsim încă o pricină a sărăciei noastre și aceea este *luxul*. Luxul nesăbuit aduce pagubă simțitoare aceluia, ce îl practică.

În vremurile mai vechi nu lipsa războiului din casele românești, acum în multe locuri găsim pianul, în loc de

războiu. Mai de mult hainele, îmbrăcămintea, era produsul femeii române. Astăzi abia mai fac femeile lucrurile ce se țin de albituri. Ce zic cele mai multe femei? »D'apoi doar d'aia sunt bolțile, ca să luăm gata, ce ne trebuie; e migală multă până faci o trambă de pânză«. Și altele aduc alte cauze.

Când femeia română va delătura războiul din casa sa, să știe că cu dela sine voință și-a slăbit gospodăria și a adus pagubă familiei. E natural, că produsul eșit din mâna femeii române, este mai durabil, mai trainic, ca ceea ce să cumpără de prin bolte.

Luxul în îmbrăcăminte să observă mai cu seamă la fete și femei. Du-te numai la joc și vezi pe Maria lui Toader, cu șurț scilipicios de mătase. Dar nici Susana lui badea Efrem nu se lasă mai pe jos; ea în ciuda altor tovarășe poartă pălărie de paie cu rișcasă, ca cocoșele dela oraș. Pe Frosina lui Cărăbuș o vezi purtând mâneci frumoase, cusute cu fir de mătase, doar și tatăl său încă nu e lipit pământului. La o poartă vezi în Dumineci pe Rusanda lui Filimon cu cisme roșii, că doar nu s'o lăsa ea îndărătul Frosinii lui Cărăbuș. Și dacă ai ști de unde își fac mândriile ai rămânea încrămenit.

Tată-său Frosini lui Cărăbuș e argat la o curte domnească din apropiere. Mumă-sa Rusandei a vândut un purcel ca să-i poată lua cisme roșii ca să poată să iasă fata la jocul satului. Tată-său Mariei lui Toader, are un loc cu arândă, sapă a treia și așa mai departe. Pe Veronica lui Ioachim ar fi apucat-o frigurile, dacă nu vindea tată-său un vițel, ca să-i facă o rochie cu valoare. Ce, doar în ziua de azi nu mai poți eși la joc, dacă n'ai haine de pe ultima modă. Filotia ar fi scociorât toți vecinii, dacă nu îi făcea mamă-sa o bluză, ca a d-nei învățătoare. Ce, doar și învățătoarea și preoteasa sunt numai nește femei, și dacă fac ele câte o bluză mai din stofă mai fină de ce să nu facă, și ea. Și așa una în ciuda alteia să întree în fațea respective în cumpărarea de haine scumpe. D'apoi stăi, că doar și feciorii au dreptul a se vâri în nădragi domnești. Măi! — zice Pavel al lui Sbârciog — eu doar am fost în România și am văzut că acolo toate calfele de pe la prăvălii poartă nădragi, de ce să nu îmi schimb și eu portul; și vine acasă Pavel alui Sbârciog în pantaloni, gulerat cu cravată roșie, de îți ia ochii în bătaia soarelui.

El nu să uită, că purtând pantaloni, poatecă l'a schimonosit, el nu vede că vaza lui, nici decât nu e mai mare acum, ca atunci, când a plecat

de acasă în haine românești, el nu vede că intrând la ei în casă trebuie să te pleci de un cot ca să nu te lovești cu capul de pragul ușii, el nu vede că tată-său lucră cu ziua pe la moșii ne-meșești, ca să poată câștiga un crâmpieiu de pâine, pe seama familiei numeroase.

Un alt Spiridon al lui Rogojină care e tot de vârsta lui Pavel, nu vrea să știe, că tată-său e faur la o curte domnească, își schimbă și el portul, că doar nu-i mai bun Pavel al lui Sbârciog și așa unul dela altul se schimonosese în modul cel mai hazliu. Păzească Dumnezeu să nu-i zici, că de ce și-a schimbat portul, că și-ai aprins paie în cap, ba mai poți ajunge și pe la lege. Învățătorul și preotul încă sunt niște oameni, ei de ce să poartă nemțește, îți va spune Spiridon al lui Rogojină. Mai încet, mai încet domnilor, să vă arăt eu, că și eu pot ceva, când vreau, își zice. Ori doară numai dascălul și popa au dreptul a purta pantaloni? Eu spiridon al lui Rogojină am fost doi ani de zile la București și am învățat brutăria, acum după ce am ajuns om, cu un meșteșug nu mai pot umbra cu cioareci că și dracul râde de mine. Lumea s'a schimbat cu totul — își zice Spiridon al lui Rogojină — eu încă trebuie să mă iau după lume. Apoi să nu fie boltașii grași și cu față frumoasă. Mariuța trebuie să sape pe la alții o săptămână întreagă, ca să-și poată cumpăra o rochie după gustul ei. Rusanda, trebuie să meargă pe la alții la se cere o săptămână, ca să-și poată cumpăra o bluză dela oraș, ca să fie placul ei. Apoi dacă le mai ocărește câte odată bărbații pe muierile pentru mândriile ce le fac, le răspund ca mușcate de șarpe: *Lasă omule, că doar nu ne-om prăpădi pentru câți-va zloți, nu vezi că avem fată mare și fără haine nu poate eși în lume*.

Iar alta dacă știe, că are bărbat mai ambițios, odată îi spune: *„că doar tu nu ești mai calic, ca Samoilă al Floarii”*.

Un cutare Simion al lui Rășină, plugar a văzut pe vecinu-său Filon că, și-a făcut un car nou și l'a vâpsit cu verde, nu peste mult își face și el unul și îl vâpsește cu roșu, numai ca să nu fie la fel cu al vecinu-său.

În felul acesta să face o adevărată emulație — întrecere între Românii noștri dela sate, ajungând prin ambiție a practica un lux nesăbuit și mai cu seamă în îmbrăcăminte dupăcum am amintit mai sus. Aceasta este mentalitatea poporului nostru dela sate și nu știu cine ar fi în stare a desbăra poporul de acest vițiu.

Doar, sărăcia dacă nu vă mai pune câte odată piatră de opreliște acestui vițiu nesațios. Nu ne permite locul să facem o tabelă a cheltuielilor ce se fac pentru săturarea luxului nesațios. Trebuie să mai știe aceia, cari practică luxul că acest obicei sau dătină rea, este considerat și din partea sf. Scripturi, ca un păcat. Mândria este o ambițiune rea și nedreaptă de a se înălța pe sine în mărire și a întrece pe semenii săi cu drept și fără drept. Acest păcat a fost cel dintâiu, care s'a născut în Lucifer, și din el s'a născut toate celelalte, ca dintr'o fântână înveninată. De aceea „Înțelepciunea” zice: „*Frica Domnului urăște nedreptatea, nerușinarea, mândria și căile celor rai*”. Și într'altă parte dice scriptura: „*Urâtă este înaintea Domnului și a oamenilor mândria*”.

Unde mai pui că prin lux se înmulțesc neajunsurile bănești ale familiilor. Unde mai pui, că mulți cari agonisesc cu multă sudoare pânea cea de toate zilele, să lipsesc singuri prin practicarea unui lux necumpătat de cele mai elementare trebuințe casnice ce d. x. alimentație, dări etc.

Luxul deci *încă este o pricină a sărăciei noastre*. Ca și băutura așa și luxul ne goleşte punga și ne cauzează neliniște sufletească nouă și familiilor noastre.

Dacă se găsec mulți ușuratici în această privință, atunci nu trebuie să urmăim pilda lor rea. Dumnezeu a distins pe om de celelalte viețuitoare cu minte și înțelepciune, pentru ca să poată face aceea ce e bine, ferindu-se de năcazuri.

Ghimbășanul.

Intărirea păcii dela București.

Regele Carol subscie învoiala făcută.

Iată scrisoarea de învoire:

CAROL I.

Prin grația lui Dumnezeu și voiața națională, Rege al României, am decretat și decretăm:

Art. I. Jurnalul consiliului nostru de miniștri, încheiat cu Nr. 2218 în ședința sa din 1 August, se aproabă de Noi.

Art. II. Aprobăm și ratificăm tratatul de pace încheiat la București la 28 Iulie (10 August) 1913, între România, Grecia, Muntenegru și Serbia, de o parte, și Bulgaria de altă parte, precum și schimbul de scrisori urmat între președintele consiliului nostru de miniștri și ministrul al afacerilor străine cu primii plenipotentiați ai delegațiilor Greciei, Serbiei și Bulgariei la Conferința păcii, cu privire la situația Aromânilor din aceste din urmă trei țări.

Art. III. Ministrul nostru al afacerilor străine este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București la 1 Aug. 1913.
Carol.

Schimbul de scrisori prin care se dă libertate Aromânilor.

București, 22 Iulie (4 August) 1913.
Domnule ministru!

Precum s'a hotărât în cursul convorbirilor noastre, în vederea de a stabili o stare de pace trainică între țările noastre, am onoare a ruga pe Excelența voastră să binevoiască a mi confirma ca răspuns la nota mea de față, că: *Bulgaria consimte să ae autonomia școalelor și bisericilor Aromânilor din viitoarele ținuturi bulgare și să îngăduiască înființarea unui episcopat pentru acești Aromâni* cu facultatea pentru guvernul român de a subvenționa, sub supravegherea guvernului bulgar, sus zisele așezăminte culturale prezente și viitoare.

Binevoii a primi etc.

T. Maiorescu.

București, 22 Iulie (4 August) 1913.

Domnule ministru!

Ca răspuns la nota Excelenței voastre din 22 Iulie 1913, am onoare a vă confirma că:

Conform declarațiunii făcute de Bulgaria în protocolul semnat la Londra în 16 (29) Ianuarie 1913 și articolul 4 al protocolului conferenței dela Petersburg din 26 Aprilie (9 Mai) acelaș an, *Bulgaria consimte să dea autonomia școalelor și bisericilor aromânilor* din viitoarele ținuturi bulgare și să îngăduiască înființarea unui episcopat pentru acești Aromâni, cu facultatea pentru guvernul român de a subvenționa, sub supravegherea guvernului bulgar, sub zisele așezăminte culturale prezente și viitoare.

Binevoii a primi, etc.

Tonceff.

Astfel de scrisori au fost trimise și miniștrilor Sârbiei și Greciei, cari deasemenea au dat răspuns multămitor. În chipul acesta nădăjduim, că s'a ușurat încâtva soarta fraților din Macedonia.

Turcii vor fi siliți să iasă din Adrianopol.

Pe lângă toată îndârjirea, de care sunt cuprinși Turcii, în urmă vor trebui totuși să părăsească orașul! Cu deosebire Rusia stăruie mult pe lângă marele vizir să-și chieime înapoi oștirile.

Nici țara noastră nu stă nepăsătoare în fața îndrăsnelii, din ce în ce tot mai mare a Turcilor.

Unele ziare au adus știrea, că Turcii înaintează tot mereu spre inima Bulgariei și că au cuprins deja cetatea Deagagi, dar foile turcești au publicat o lămurire a împăratului lor, în care se spune, că nu-i adevărată știrea aceasta, căci el doară a poruncit oștirilor să se retragă dincoace de Marița.

Adevărul curat însă nu se știe.

Din trecutul Țării Făgărașului.

Din țara Făgărașului, Oltul trece, printre munții care închid această țară pe șesul Sibiului. Mă uit dealungul lui, peste satele românești trec pe lângă cetatea făcută tot de Sași la Sibiu, ca și Brașovul, și deodată mi-se opresc ochii pe șesul de dincolo de cetate, la Șejimber. Și-mi aduc aminte deodată de cel mai puternic bărbat care s'a născut pe malurile Oltului, de Mihaiu Viteazul!

Și iată șesul înaintea mea, șesul de care a fost legată cea mai frumoasă nădejde a acestui minunat Oltean!

Grozav războiu a fost odată pe șesul acesta! Dacă ar fi vrut Dumnezeu să se sfârșească cu bine ceea ce bine începute.... Căci Mihaiu Viteazul câștigase Ardealul cu puterea oștilor sale la Șejimber. Dar Dumnezeu a întors lucrurile altfel și Mihaiu Viteazul a murit lovit mișelește pe câmpia Turdei și cu el s'a stins nădejdea noastră.

Prințul Ardealului Andrei Batori care era și mare principe pe lângă scaonul Papei făcea mereu încercături împăratului din Viena, i împăratul neputând, deacolo de departe, să fie în frâu pe prințul Batori, s'a înțeles în taină cu Mihaiu Viteazul din Țara Românească și l-a împuternicit să treacă în Ardeal și să-l smulgă de sub Batori și apoi să rămăe Mihaiu ca prinț al țării.

Și așa, într'o toamnă, Mihaiu, cu iuțimea sa, trecu munții pe la Brașov și se năzuia spre Alba-Iulia, capitala Ardealului. Când a primit de veste prințul Batori și-a adunat de grabă oștile și a eșit în drumul lui Mihaiu. Și a patra zi, care era o Miercuri, amândoi potrivnicii s'au arătat unul alături la Sibiu. Mihaiu Vodă, cu soția sa Florica și fiul său Pătrașcu și cu toate oștile sale, se ținea între niște dealuri pentru că era mare câmp după curmătură, unde putea să se țină tabăra. În ziua aceea Mihaiu n'a vrut să se bată, și pentru că nu-și scosese toate oștile de după curmătură și pentru că era sârbătoare într'acea zi, sfântul Luca, Mihaiu s'a prefăcut că vrea pace și a trecut ziua aceea, ca a doua zi să fie mai gata de bătaie.

Iar Ungurii erau înșirați de bătaie cu oaste mai mare decât a lui Mihaiu Vodă, căci venise toți boerii cei mari ai Ungurilor, îmbrăcați numai în aur și mătășă. Parcă a rânduit Dumnezeu așa, ca să i aibă Mihaiu pe toți deodată în mână.

Și au început bătaia de cum s'a făcut ziua și au ținut-o până la trei după amiază. A prins Mihaiu acolo o mulțime de boeri Unguri, pe mulți i-a tăiat cu mâna lui în luptă și a risipit oastea prințului. Iar prințul după pace și-a văzut oastea risipită, nici n'a mai avut nădejde s'o adune, ci a fugit în ruf-tul capului, și a apucat prin țara Săcuilor către Moldova.

Dar Secuții erau amărăți rău pe prinț și pe boeri, că-i asupreau tare cu birul, iar Mihaiu le-a făgăduit ușurare de bir. Drept aceea când au auzit Secuții că prințul e bătut și e fugar prin țara lor, au început să tragă clopotele și adunându-se s'au luat după el. Și l-au ajuns într'o strămtoare de munți și s'au bătut acolo câtăva vreme Secuții cu puștinica lor oaste ce era pe lângă prințul, și au risipit-o. Iar prințul a scăpat cu o singură slugă a lui, și așa au purces amândoi pe jos prin munți, să-și caute scăpare. Pe sub seară au ajuns la o colibă păsto.

rească și au voit să doarmă acolo, dar au sosit Secuții și i-au ucis pe amândoi.

Capul prințului Andrei au adus Secuții la Mihaiu Viteazul, și a suspinat din adânc Mihaiu când a văzut aceasta, și numai atât a zis: »Bietul popă, bietul popă!»

Secuților însă, cari se așteptau la o plată mare, el le-a tăiat capul. Trimis-a apoi și după trupul prințului și l-au găsit într'un sicriu făcut din scânduri proaste și învălit cu frunze. Iar Mihaiu, după ce a intrat în Alba Iulia, l-a îngropat cu mare cinste.

George Coșbuc.

† Ioan Vișa.

În noaptea de 15 spre 16 August s'a stâns, la vârsta de 87 ani, venerabilul fondator și filantrop IOAN VIȘA. Cu el se stingea încă una din figurile atât de simpatice ale vechei generații, ce a lăsat în urma ei pilde grăitoare de muncă și hărnicie.

Repausatul s'a născut în Galați (lângă Făgăraș) rămânând, încă la vârsta de 5—6 ani, orfan. Intră ca ucenic la un argăsitor de piei (tăbăcar), muncind din greu, pribegind în calitate de calfă, prin mai multe orașe ale țării noastre și trecând și munții, în țară.

În decursul acestor pribegiri e apucat de valoarea evenimentelor din 1848.

După liniștirea turburărilor, se așează în orașul Zlatna, unde nu mai urmează munca de argăsitor, ci începe a se ocupa cu comerțul, trecând mai apoi la Abrud, tot în calitate de comerciant. Hărnicia lui rară și vremile bune, ce dăinuiă pe atunci în creerii Munților apuseni, l-au ajutat să-și adune o avere foarte frumoasă.

În 1896 trece la Sibiu unde a trăit până în anii din urmă, când s'a mutat la Blaj, la nepoată-sa Maria, măritată Caliani.

Decedatul a făcut o fundațiune de stipendii în sumă de 90,000 corone; alte fundațiuni mai mici pentru bisericile și elevii școlii primare din Abrud și Făgăraș; a donat împreună cu Iuliana Vășii, o casă de valoare Reuniunii femeilor române din Abrud ce s'a folosit până în anii trecuți, ca local pentru școala Reuniunii. — Ioan Vișa lasă în urma lui pilduirea unei vieți de muncă și hărnicie, încununată de actul generos al filantropului.

Numele lui se va pomenii cu venerațiune, alături de aceia, cari s'au învrednicit de epitetul „binefăcătorii neamului.»

Odihnească în pace și fie-i numele în vecii vecilor neuitat!

NOUTĂȚI.

— **Congresul învățătorilor români oprit.** Ministrul de culte ungar a oprit chiar în zilele din urmă ținerea congresului învățătorilor români. Când erau pregătite deja toate cele de lipsă, pentru ținerea congresului, când mai toți învățătorii au trimis înștiințare, că vreau să ia parte la congres, și-au trimis și banii trebuincioși, iată, că tocmai atunci vine poruncă de la ministru, prin care li se oprește învățătorilor de a se aduna și a se sfătui asupra nevoilor, cei băntuie și pe ei din greu. Într'adevăr uimitoare mai este opreliștea aceasta a ministrului, mai ales, că cei încredințați cu conducerea congresului au cerut îngăduin-

ță dela puterea civilă și o și primiseră. Împiedecarea ținerii congresului încă e un semn al dragostei nefățărte, cu care statul se poartă față de noi Români. Ar fi fost o adevărată minune să nu se fi făcut nici o încercare de a se mântui patria maghiară atât de primejdiiuită din partea Românilor.

— **In Consistorul plenar** din Blaj ținut în 15 August sub presidiul I. P. S. Metropolit Victor au fost primiți în Seminarul teologic arhidiecezan 25 tineri, dintre cari 15 în fundațiune și 10 pe spesele proprii. Numărul concurenților la teologie a fost 46. S'a mai rezervat loc în Seminar încă pentru 10 tineri cu plată, cari vor fi primiți ulterior până la 1 Oct. a. c. așa că numărul tinerilor primiți la Cursul sf. Teologiei în Seminarul arhidiecezan din Blaj în anul 1913/14 va fi de 35. Dintre Olteni au fost primiți următorii tineri: Simion Gîzdav Făgăraș, Nicolae Popa Șinca-veche, George Șerban Lissa, Liviu Florian Racovița Nicolae Stroița Făgăraș, Victor Pop David Scorei. Tot cu acest prilej au fost primiți în internatul Vancean de băeți: 192 iar în internatul Vancean de fete: 45.

— **Tricolorul unguresc pe biserică.** Ungurii din Făgăraș într'atâta sunt de fermecați de tricolorul lor, cât și pe Dumnezeu vreau să-l facă ungar. Și cum nu, când cu prilejul acestor două sărbători naționale din urmă au pus steagul unguresc și pe biserică romano-catolică din loc. Mai înțelegem, să se arboreze steaguri naționale pe școli și alte clădiri publice, dar să pui steagul pe o biserică asta înseamnă totuși prea mult. Ce deosebire între ei și noi. Nouă nu ne este iertat să ne purtăm nici hainele dacă bat cumva în colorile noastre naționale, iar ei îl pun și pe biserică.

— **Ce face chefulirea?** Un locuitor din Sirnea, comit. Făgărașului, George Negritor s'a apucat în ziua de 3 August să-și petreacă una bună cu prietenii lui. Dar pe când își petrecea el mai bine cu tovarășii lui de suferințe, niște făptuitori de rele au pătruns în curtea lui și de aici în casă și au luat tot ce-au aflat mai prețios la omul acesta, care era printre fruntașii satului. Între altele i-au luat vre-o 1000 de floreni bani gata și un libel de vre-o 500 floreni, depuși la bancă. Când a sosit Negritor acasă și a aflat neorânduială prin casă, de loc s'a desmetecit, a mers și-a spus jandarmilor, cari îndată s'au luat după hoți, dar până acum nu le-au dat de urmă. Vedejă oamei bun, ce face beutura?

— **Li se dă drumul la soldați.** Săptămâna asta a adus soldaților din toată Impărăția austro-ungară bucurie mare:

Maestatea Sa, la sfatul ministrului de războiu, s'a îndurat a hotărâ, ca în anul de față să nu să țină marile manevre ale armatei! Numai micile manevre de batalion și regiment, — cari sunt tocmai pe sfârșite. Incolo manevrele din brigadă, de divizie și de corp, adică manevrele cele mari, să nu să țină!

Rezerviștii cari erau să vie pentru manevre, — nu vor mai fi chemați! Cei cari, primind chemările mai înainte, au venit, au fost trimiși napoi acasă, fără a mai fi îmbrăcați.

Dar a nimănu nu e mare bucuria ca a soldaților ce slujesc în anul al 3-lea. Aceștia, în loc să fie desbrăcați de mondurul militar prin 12—14 Septembrie, vor fi

dați stării lor civile deja acum în 26 August n., așa dar cu vre-o 3 săptămâni mai înainte!

Se spune că pricinile pentru cari s'au lăsat manevrele, ar fi multe: întâi că în Bosnia și Croația și în sudul Ungariei, s'a strecurat un pic de sămânță de coleră.

A doua pricină ar fi: Că au stat desul sub arme de un an de zile.

— **Pentru ce sărăcim?** »Foaia Popului Român« Foaia politică, socială și economică, ce apare săptămânal în Budapesta, în nrul 32, din 17 August a. c. Aduce primul articol sub titlul de mai sus reproducând articolul din „Olteanul“, la care i face următorul comentariu:

Apare în Ardeal, orașul Făgăraș, o foaie săptămânală modestă cu numele »Olteanul«, care fără șgomot și reclamă lucrează cu multă însuflețire și pricepe la deșteptarea și luminarea poporului nostru. În deosebi articolii din fruntea acestei foi sunt scrise cu multă înțelegere pentru binele și înaintarea țaranilor.

În timpul din urmă această bună foaie publică un lungșir de articole despre cauzele sărăciei poporului nostru.

— **Tinerii noștri nu mai au ce căuta în școlile ungurești.** Atât ne au de dragi Ungurii noștri, cât ne-au scos din toate seminariile lor pe clericii noștri. Până și din seminariul din Pesta, unde învățau vre-o 13 tineri la popie i au năcăjit în tot chipul, și în timpul din urmă le-a spus, că în anul viitor numai așa o să-i mai primească, dacă se vor obliga să vorbească numai ungurește, la cece tinerii nu s'au învoit. De aceea au cerut Vlădicilor să facă tot ce vor putea ca să-i așeze iar în seminar, dar fără să fie obligați a vorbi ungurește, ori să-i așeze în seminariile noastre românești.

— **Fapta unui jandarm.** În Obece era lume multă adunată la joc. Un fecior care făcuse ceva năzdrăvănie a fost luat de jandarm și hai cu el în temniță. Feciorul s'a împotrivit cât a putut, zicând că n'a făcut nimic, dar un jandarm a pus mâna pe el și l-a aruncat de pe trepte la vale, căci jocul era într'un loc mai ridicat, și bietul fecior se lovi așa de tare, cât după spusele doftorului, din svârlitura aceasta o să-i vină moartea.

— **Mamă, fără inimă.** O femeie văduvă din Arpașul de sus cu numele Maria Simion a născut un copil în ziua de 5 August. Copilul a dispărut deodată fără, să știe nimeni ce s'a întâmplat cu el. Lucrul acesta a fost prea bătător la ochi înaintea lumii de aceea oamenii au cercat în fel și formă să afle unde e băiatul.

În urmă a fost luată la întrebări femeia, și nenorocita mamă a tăgăduit la început mai apoi văzând, că n'are încătrău a recunoscut, că da într'adevăr a născut un copil și că l'a îngropat sub grămada de gunoiu. Căutând jandarmii au aflat trupul băiatului și-au făcut arătare la judecătoria din Brașov. Aceasta a ieșit la fața locului și un doftor a zis, că băiatul a fost născut la vremea lui și că poate a fost viu, când l'a născut. De aceea s'apornit cercetare importantă nemiloasei mame.

— **Inghițită de balenă.** O groaznică nenorocire s'a întâmplat nu departe de Triest. O societate compusă din trei domni

și două dame a făcut o plimbare cu barca pe mare. Din nefericire barca s'a răsturnat și toți escurșioniștii au căzut în apă. Știau însă toți să înoate și au plecat înotând spre mal. Dar au dat de o altă primejdie. O balenă puternică îi urmărea, și ajungându-i a și înghițit pe o domnișoară din Viena, iar dama cealaltă, poate că mama ei, a amețit și s'a scufundat în mare. Nu i s'a mai dat de urmă. Probabil a înghițit-o și pe ea balena. Domnii au scăpat, astfel, că a venit o altă barcă în ajutorul lor. I-a scos din apă și i-a dus la mal.

— **Din miseriile vieții.** Un farmacist din apropierea orașului Zürich a primit o scrisoare dela un prieten al său, medic care-i aducea la cunoștință, că nu mai are cu ce să țină familia, deci s'a hotărât să o omoare întregă, apoi să se sinucidă. Farmacistul a alergat iute la poliție, și cu asistență polițială s'a dus la casa prietenului său, dar a fost prea târziu, pentru că toți cei din casă erau morți, cu medicul împreună. Moartea a provenit din opiu.

— **Nenorocire.** Din nebăgare de seamă muncitorul Iacob Ardelean din comuna Sântana, comitatul Aradului, a căzut în mașina de trierat, care i a tăiat amândouă picioarele. Cu multă greutate a putut fi scos din mașină, la câteva ceasuri după catastrofa a murit.

— **Trei copii morți.** Fetita de cinci ani a unui țaran din jurul Albei regale s'a jucat în bucătărie, în jurul focului, care ardea pe vatră, și a răsturnat o oală clocoțitoare, care a opărit-o atât de rău, încât nu peste mult a murit, între chinuri groaznice. Tot în ziua aceea a murit al doilea copil al nefericitului tată, iar în ziua următoare al treilea, acești din urmă bolnavi fiind de scarlatină. I-a îngropat pe toți trei deodată.

— **Demonstrație la o înmormântare.** Din Komonau se scrie, că acolo s'a sinucis un faur, din pricina nevastei sale, care nu trata prea bine cu el. Femeile din comună s'au adunat toate în cimitieru, și când a sosit convoiul cu mortul, ca să fie așezat în pământ, au început să huiduiască și injure pe văduva zdrobită de durere, care numai așa a putut scăpa de o bătaie strașnică, că s'a pus iute într-o trăsură și a plecat acasă. Preotul și-a rostit apoi rugăciunile și sicriul a fost așezat în sânul pământului în perfectă liniște. Femeile au voit numai să arete, că văduva mortului, care a fost pricina morții sale, n'are ce căuta la groapa bărbatului ei.

Voci din public*).

RĂSPUNS.

On. Redacțiune!

Vă rog să binevoiți a da loc în foaia „Olteanul”, următorului răspuns:

Din incidentul, că în „Olteanul” nrul 27 și 29, s'a publicat afacerea cu amânarea adunării generale a Astei din desp. Făgăraș și „Votul separat”, insinuat de mine, față de această amânare, grăbită și fără nici un motiv, dl Dr. Șerban de Voila, deputat și avocat își varsă focul și amarul asupra mea, ca *protopop, adecă ca protopop*, în nr 170 al „Gazetei Transilvaniei” nrul de Du-

*) Pentru cele cuprinse sub această rubrică Redacția nu ia nici o răspundere.

minecă, cu expresiunile cele mai murdare, considerându-mă de autorul acestor corespondențe „Din cercul Arpașului”. Și ca să poată documenta, că eu aș fi autorul celor publicate în „Olteanul”, trage după sine în noroiu pe ceilalți membrii ai despărțământului, spre a-i subscrie o epistoală, în care zic, că »votul separat« s'a dat după ședință și nu cuprinde adevărul.

Ori și ce psiholog, cetind corespondența din „Gazetă” cu acele batjocuri aruncate asupra protopopului — se convinge că dnul Dr. Șerban, este cuprins de morbul numit *grandomanie*, dar și de miopie, când susține că numai eu ca protopop am putut publica acele adevăruri, cari pe dânsul l-au scos din fire, la așa espresiuni de batjocură. Au doar dl Dr. Șerban crede, că-și mai poate acoperi păcatele, să nu iasă la iveală? — chiar când toți din o corporație ar fi sateliții dânsului, ca și aci? Zidurile chinezești s'au rupt — lumea are ochii de văzut și urechi de auzit.

Dar pentru stima ce o am către cetitorii acestei foi, voiesc a arăta adevărul în chestia aceasta, luând la scărmanare mentalitatea dlui Dr. Șerban. Pentru ce nu cuprinde adevăr votul meu separat D-lor cu epistoala? Că chiar dl Dr. Șerban iată ce zice în corespondență: „Că popii nu mai pot fi în fruntea instituțiilor în comitatul Făgăraș”. Și aceea am zis și eu în votul separat, că a afirmat-o Dr. Șerban. Afirmă Șerban că până la venirea acestui păcătos în Țara Olului — era bună înțelegere între vicariu și protopop.

Da! On. public cetitor! Am aflat și eu, că fie fertat antecesorul protopop, — pretenul dlui Dr. Șerban — a suferit tot până la sfârșit — a suferit prevaricație în parochia ortodoxă — din care cauză parochia primită cu 850 suflete, a scăzut la 560 suflete. Iată cum pricepe dl Dr. Șerban buna înțelegere, ca să suferi micșorarea parochiei gr. orientale. Când am pus capăt acestui proselitism al gr. cath. în parochia noastră, — executat tiptil de decenii, îmi spune, că părăsc pe vicariu, că stric buna înțelegere, că sunt un păcătos etc. *Cu toate, că Dl Dr. Șerban de Voila nu e român ortodox*, voiește a dicta în afacerile noastre bisericesti ortodoxe — dar tot deauna a căzut cu planurile sale, că în preoșimea ortodoxă nu a aflat mameluci. Spune, că am fost în stare să fac arătare criminală la procuror contra Vicariului. Și fiindcă stimez publicul cetitoriu al jurnalisticăi românești, mă simt îndatorat a da deslușirile de lipsă, ca să se vadă și aici răutatea dlui Dr. Șerban, de a mă înegri cu epitete nobile precum îi este sufletul.

Am reclamat 61 de cazuri ortodoxe în diferite rânduri — casuri de botez induse per abuzul în matricola gr. cath., dela oficiul parochial gr. cath. din Făgăraș, sub Nr. 1234, 1235, 1265 în 1911. Apoi 181, 182 în 1912, și la Preav. Consistor sub Nr. 290 și 329 în 1912 de unde s'a răspuns, „Dacă nici cu provocare la acest ordin, nu se va putea regula afacerea în calea buneii înțelegeri, se vor lua alte măsuri”. Am scris din nou la oficiul paroh. gr. cath. sub nr. 883/912, dar fără rezultat, totul zadarnic. Oficiul gr. cath. de aici nici extras plătit nu e aplicat a da, căci iată ce zice la Nr. 681/912, „Estrasul de botez pentru Stefan Ion Comănar, nu'l pot estrada de vreme ce

nu mi se spune că spre ce scop se cere. Iacob Popa m. p. paroh vicar foraneu archiepisc. al Făgărașului”. Acest copil e gr. ort. din părinți și dus de moșa în greșală în 22 Ian. 1912 acolo la botez și cu toată reclama părinților, nu voiește vicarul al restitui matricolei gr. orientale, *deși în matricola civilă este introdus ca gr. ortodox*. Cine strică înțelegerea onorat public, în cele bisericesti? judecați! Deci am trebuit să recurg la procuratură, ca să aplice legea.

Dar să vedem cine strică buna înțelegere în cele politice și sociale — eu susțin cu tăria convingerei, că numai Dta, care voești a dicta — cu toate că noi cunoaștem de câte ori ți ai schimbat principiile — și te-ai jucat cu ele — că chiar poetul Goga Vă spunea, că numai eri alaltăeri ai întors oiștea cătră noi și vrei să dictezi. Știind aceste toate, eu nu Vă pot secunda, nu Vă pot fi mameluc, că atunci aș fi bun de balamuc. Dta susții despre păcatele acestui protopop, c'ar trebui să scrii coli întregi, — dar nu-ți vezi bârna — respective păcatele — în chestie cu arânda de crâjme pe timpul lui N. Șandru din Viștea de jos, cu târgurile, cu Born pentru mandatul dela Arpaș, apoi celebra apărare la Mureș-Vașarhely — cu »*én magyar nemes vagyok*« și alte multe păcate, n'u sar putea scrie volume întregi?

Zici, că ai făcut tot posibilul pentru împăcare, dar totul înzădar. — Numai protopopul nu a voit să se supună decisiunii unanime comitetului — și pentru aceea merit epitetele date de Dta. Dar cum m'aș fi putut supune, dacă decisiunile sunt contra dispozițiilor din statute. Că doar nu alege comitetul pe directorul, ci adunarea generală a despărțământului.

Dar ce caută epistola celor doi avocați și doi funcționari dela Furnica — cari zic, că votul separat nu cuprinde adevărul — și că toți au fost de părerea Dtae în toate cazurile. — *Risun teneatis — aș vrea să știu, când a fost dânsii de altă părere — decât dealui domnu Dr. Șerban?* Dar ce e neadevărat în Votul separat? Nu vedeți că vă faceți de răs, căci iată ce zice dl Dr. Șerban: „Îndată după deschiderea ședinței comitetului, dl vice-președinte Dr. Popescu, m'a propus pe mine pentru conducerea adunării generale. Contra acestei propuneri nimeni nu a avut nici o excepțiune, decât singur protopopul Borzea, propunându-se totuși ca unul, care este mai bătrân, pentru că așa dispun statutele. „Pentru buna pace ne-am învoit”.

Oare dl vicepreședinte să nu știe și fi 41 din statute — dar ore ceilalți membrii din comitet, nu cunosc acel § și nici dl Dr. Șerban. *Dar aici se vede că era voința și dorința lui dl Dr. Șerban de a conduce adunarea, și de a fi propus de Director, și pentru aceea dl v.-președinte l-a și propus și de a conduce adunarea și de a fi hotărât de director în comitet și propus adunării — fără a mai considera statutele. — Sic volo sic iubeo.* Dar numai păcătosul de protopop nu sa supus. Zic domni cu epistola la Nr. 3. Că toți au fost de părerea dlui Dr. Șerban în toate chestiunile, dar aici toate părerile au fost contra statutelor, și numai protopopul a susținut statutele și nu voința persoanei, ca ceilalți membrii din comitet.

Venind la chestiunea cu popii, susțin că ai înțeles numai acești doi capi pe pro-

topopul și pe vicarul, dar ce vei zice, când erai în altă tabăra în era lui Bausner — și a fost înlocuiri preoții în congregația comitatului cu notarii comunali și cercuali și în piață, în fața mea și a lui Iacob Macaveiu vicariu ai zis, acum nu mai ai lipsă de popi, și dacă ar fi înțeles numai pe protopopul și vicarul, pentru ce ai amintit în aceste ședințe — că și pe arhierii i-a delăturat de la conducerea Asociațiunii? Zice dl Dr. Șerban: că »locul acestui om nu este în fruntea unui *protopopiat din cele mai espuse*«. Da este espus protopopiatul acesta, proslitismului gr.cath. Zice un proverb: »Apără-mă Doamne de prietini, că de dușmani mă știu apăra eu«. Dl Dr. Șerban, care nu e român ortodox, este prietin periculos protopopiatului nostru.

Spună cei cu căsătoriile mixte, cum în ziua din urmă sunt siliți a-și lăsa legea scumpă strămoșească a iubiților părinți, pentru de-a putea obține cununie la gr. cat. Așa d-le Dr. Ș. un mameluc de protopop ai fi voit să aibă gr. ortodocșii, care de dragul bunei înțelegeri cu d-ta și cu on. d-l vicar se abandoneze ori și ce principiu sănătos, și să-și lase turma cuvântătoare prada altora, cari pândesc după suflete ortodoxe.

Una s'o ști d-le Dr. Șerban de Voila, că eu lupt în viață pentru principii sănătoasă, nu pentru persoane — desbrăcat de interese materiale la care nu sunt avisat. A doua că eu nu am scris corespondența, pentru care mă numești în corespondența »Din public« Nr. 170 al »Gazetei Transilvaniei« care zice între altele: că mințește, că este cel mai mare păcătos, că a stricat bunăînțelegerea în comitat și că e bun de balamuc.

Așa aceste expresiuni adresate mie în »Gaz. Trans.», cu atâta grandomanie, ca de călare, se potrivesc D-tale.

Deci le restitui cu aceeași bunăvoință cu care mi le-ai dat, că mințește că este un păcătos, despre cari ai putea scrie volume, i bun de balamuc.

Făgăraș, în 20 Aug, 1913.

Nicolae Borzea de Vișț.
protopop român ortodox.

LEON TOLSTOI.

Cadavrul viu.

— Dramă în douăsprăzece tablouri. —

Traducerea de: Valeriu Crișianu.

(Urmare)

Tabloul prim.

SCENA VI.

(Intră Sasa și Liza.)

Ana Pawlowna: Ei vezi, ... Victor Mihailoviciu a venit.

Karenin: Da... de și am întârziat puțin... (Salută pe surori).

Liza: Vă mulțumesc. Mă adresez d-tale cu o rugămintă fierbinte. Eu n'am pe nime altul, în care sămi pun toată încrederea.

Karenin: Cu plăcere vă stau la dispoziție.

Liza: Doar cunoști afacerea noastră?

Karenin: Da, da.

Ana Pawlowna: E mai bine, dacă noi eșim. (Cătră Sasa) Haide, să-i lăsăm singuri. (Ese cu Sasa)

SCENA VII.

Liza: Mi-a scris o epistolă, în care mi declară, că el ține căsătoria noastră deja

de nimicită. Eu... (își reține plânsul)... Eu am fost așa de adânc impresionată, și atât de mult mă frământau gândurile, că... m'am hotărât cu un singur cuvânt, că voi rupe toate legăturile și în răspunsul meu i-am primit ofertul.

Karenin: Și acum, îți pare rău de cea-ai făcut?

Liza: Da, eu simt, că n'am avut dreptate, când m'am decis, să fac pașul acela! Ei, și te rog foarte mult, Victore, predă-i epistola asta. Predă-i epistola asta și spune-i te rog... adă-l înapoi...

Karenin: (mirat) Da... Dar cum?

Liza: Spune-i că îl rog foarte mult, să uite totul și să vie acasă. Știu, că ar fi un lucru mai ușor, să-i trimit simplaminte epistola, dar îi cunosc naturelul. În clipa cea dintâiu se învoește și mă ascultă, dar apoi îl cuprinde o influință streină, și face alt-cum de cum a voit să facă.

Karenin: Eu voi face tot posibilul...

Liza: Au doar te miri, că te trimit chiar pe d-ta?

Karenin: Nu... respective, ca să fiu sincer, da... Mă mir.

Liza: Dar nu te superi?

Karenin: Peste tot, mă pot eu mânia pe d-ta?

Liza: Pentru aceea te-am rugat chiar pe d-ta, fiind că știu, că îl iubești.

Karenin: Și pe el, și pe d-ta. Dar de ce, să mai vorbesc despre asta, doar și-așa știi. Pentru d-ta e aceea, că îl iubesc pe el și îți sum recunoscător, îți mulțumesc frumos, că ai încredere în mine. Eu voi face tot posibilul.

Liza: Am știut. Îți spun totul. Azi am fost la Alienow, ca să aflu, că pe unde îl poți găsi. Se zice, că a mers la țigani. De ceva mă tem. De furia poporului fantastic și nedisciplinat. Știu, că se amestecă între ei și nu se va afla un braț de fier, ca să'l reție, și va decădea cu totul. Trebuie să-l reținem până-i timpul. Îl cercetezi așa dară? Pleci îndată?

Karenin: (impresionat) Da... chiar acum.

Liza: Du-te te rog, cercetează-l și spune-i, că toate le-am uitat și îl aștept.

Karenin: (să ridică) Dar unde îl pot afla?

Liza: La țigani. Și acolo am fost. Eram deja în pragul căsiei, am voit să i trimit epistola, dar după aceea m'am hotărât, să te rog pe d-ta... Aici e adresa. Așa-dară te rog spune-i, că să vie îndărăt, că toate se vor îndrepta spre bine. Te rog, fă-o asta pentru iubirea ce o ai față de el și pentru prețința, ce ție-o păstrez eu.

Karenin: (Salută și ese). Voi face tot ce-mi stă în putință.

SCENA VIII.

Liza: (Singură) N'am ce face... n'am ce face... mai bine ori-ce alt-ceva, decât asta.

Sasa: (Intră) L-ai trimis? (Liza clătină afirmative din cap) și ce crezi îl cercetează?

Liza: Natural.

Sasa: Dar de ce'i trimieți chiar pe el? Asta n'o'nțeleg.

Liza: Dar pe cine să fi trimis?

Sasa: (Cu dispreț) Când știi, că e amorezat de tine.

Liza: A fost demult, și a trecut de-

mult. Spune-mi pe cine să fi trimes? Ce crezi, va veni?

Sasa: Sum convinsă, că...

SCENA IX.

Ana Pawlowna: (Intră, Sasa intrerupe propoziția) Unde-i Victor Mihailovici?

Liza: A plecat.

Ana Pawlowna: Unde?

Liza: L'am rugat, să-mi facă un serviciu.

Ana Pawlowna: (Mănioasă) Să-ți isprăvească vre-o afacere? Iară ai secrete?

Liza: Nu-i secret. L'am rugat, ca el să-ți deie epistola lui Fedja.

Ana Pawlowna: Cui? Lui Fedja? Bărbatului tău?

Liza: Da.

Ana Pawlowna: Dar... doar am crezut, că nu mai aveți nimic laolaltă.

Liza: Nu mă pot despărți de el.

Ana Pawlowna: Cum, cum? D'apoi toate să le luăm iarăși dela început?

Liza: Am voit să rup ori-ce legătură cu el, dar nu pot. Aibă ori-ce dorință, i-o voi împlini, numai asta n'o fac.

Ana Pawlowna: D'apoi vrei, ca iarăși să vină aici.

Liza: Da.

Ana Pawlowna: Iarăși vrei, să aduci în casa mea, pe mișelul acela?

Liza: Mamă, te rog, nu vorbi așa despre bărbatul meu.

Ana Pawlowna: Ți-a fost numai bărbat.

Liza: Și acum îmi ie.

Ana Pawlowna: Mizerabilul, mișelul, destrăbălatul ăsta! Zău, nu te poți despărți de el?

Liza: De ce mă năcăjești mamă? și așa e destul de tristă soarta mea, și-așa se vede, că vrei, să mi-o mai îngreunezi.

Ana Pawlowna: Eu te năcăjesc? Ei bine, atunci pot pleca. Mai mult nu pot privi, ceeace se întâmplă aici (Liza tace). Văd, că nu mai sunt de nici o treabă, că nu vrei să mai știți de mine, că vă sunt în cale. E o viață plăcută! N'o pot înțelege! În tot momentul ceva nou. Odată vreau, să se despărță de el, mai apoi îi vine în minte să îl cheme aici pe bărbatul de care e amorezată...

Liza: Nui tocmai așa.

Ana Pawlowna: Da cum îi? Karenin nu ți-a făcut ofertul, și tu îl trimieți cu comisioane la bărbatul tău. Au doar vrei să faci să devie jaluz?

Liza: Mamă sunt absurdități, ceea ce vorbești. Te rog, lăsă-mă în pace.

Ana Pawlowna: Așa... astai... Pe mamă-ta o dai afară din casă, și acela se reîntoarce cu triumf. Eu plec, bine... eu plec. D-zeu vă binecuvănte, faceți, ce vreți. (Ese, trântind ușa).

SCENA X.

Liza (cade pe un scaun): Încă numai asta mi-o mai lipsit.

Sasa: Nu te năcăji, toate se vor întoarce spre bine, vom împăca oare cum și pe mama.

Ana Pawlowna (de-afară): Dunyasa, adă-mi cufăru.

Sasa: Dar mamă mai stăi un moment. (Aruncând câte-o privire spre Liza urmărește pe Ana Pawlowna).

(Va urma).

CĂRȚI, FOI și REVSITE.

In editura Librăriei Ioan I. Ciurcu Brașov, a ieșit de sub tipar „Curs de economie” cuprinzând noțiuni despre grădinarit, economia vitelor și celelalte ramuri laterale ale economiei, întocmit pentru clasa a V-a și a VI-a a școalelor populare, după cel mai nou plan ministerial de învățământ, de *Ioan Georgescu*. — Ediția a V-a revăzută și adăugată și cu 73 ilustrațiuni în text — Prețul e 72 fill. — Manual aprobat de Inalt. Min. reg. ung. de culte și instrucțiune publică sub Nr. 122671—1913. Iulie 22 pe seama școalelor populare elementare cu limba de propunere românească.

Cartea scrisă într-o limbă populară curată românească. Aceasta carte merită să o țină tot plugarul în casă, din care să poate folosi în tot momentul, din cunoștințele economiei, pentru îndrumare. O recomandăm atât economilor, școlărilor cât și învățătorilor.

Editor-proprietar și redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Nr. 711/913 not.

Publicațiune.

Proprietatea comunei Calbor de de pe marginea stângă a Oltului și depărtarea de abia 1/2 klm. de oraș numită „Unghiu Cătuși” în estindere de cea 16 jug. kat., — arătură, fânaș și pomi — se va esarânda prin licitațiune publică, pe un termen de 5 (cinci) ani începând din 1 Nov. a. c. Licitațiunea se va ținea la fața locului în 5 Septembrie la 2 oare p. m.

Prețul strigării 400 cor. anual.

Condițiunile de esarândare să pot vedea în cancelaria comunală a comunei Calbor în oarele oficioase.

Calbor, în 18 August 1913.

George Nicoară not. cerc. *Moise Neagoe* primar.

Nr. 968—913. not.

Publicațiune.

Primăria comunală Alsóárpás (Arpașul de jos) aduce la cunoștință, că prin licitațiune publică, ce se va ținea în cancelaria comunală în 7 Septembrie a. c. la 10 oare a. m. va da în

a rândă birtul comunal de sub Nr 150/a. pe termen de 3 ani continuativ, începând din 1 Ianuarie 1914 — până în 31 Decembrie 1916, împreună cu toate celelalte odăi de locuit, supraedificate, grădină de legumi, pe lângă condițiunile ce să pot vedea ori și când în cancelaria comunală.

Prețul strigării e 1500 cor, vadiu 10%. Până în ziua și la începerea licitațiunii să primesc și oferte închise, dacă acelea sunt provăzute cu clausula, că cunoaște și să supune condițiunilor și sunt provăzute cu vadiu.

Se obsearvă, că comuna este sediul oficiului pretorial și al mai multor officii.

Alsóárpás, (Arpașul de jos) în 13 August 1913.

Primăria comunală:

George Boeriu notar. *Vasile Vasu* primar.

Telefon 48.

Telefon 48.

Publicațiune.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public din loc și dela sate, d-nilor preoți, notari, comercanți, cărciumari etc, etc. că am înștalat în locuința mea, și am introdus pentru folosința On. public **Telefonul Nr. 48**, prin care se pot face comande zilnice la casuri de lipsă, la subscrișul franzelar și brutar, precum și la prăvălia de băcănie, până la 6 oare seara, sosit din orice parte a comitatului, precum și din oraș până la 9 oare seara. Comandele să execută imediat pe lângă garanție până la 4 oare dimineața. Să dă la 100 de jimble ori cornuri 20 bucăți pe deasupra. Se găsește permanent (în toate zilele) articole de toffeliul pentru pomeni ca: lumini, coardă, turtă, hurez, tămâie, pâne albă și neagră, civilă și militară. Deposit de făină, Gries, Caiete și Coloniale.

Rog On. public de sprinul dorit și de a face încercare prin telefonul amintit. Făgăraș, piața mare, vis-a-vis de Hotel „Transilvania”, colțul str. bisericei greco ort. Casele proprii.

Carol Balthes,

fabricant de jimble și de pâne.

Căsătorie. O văduvă de 26 ani, cu 5—6 mii de cor. zestre, dorește căsătoria cu un bărbat de 30—36 ani, cu calități bune, cu serviciu sau comerçant. Epistoalele cu fotografia să se trimeată la foaia noastră „Olteanul” sub numele de „LUCIA”.

ATENȚIE!

50,000 perechi de ghete!
4 perechi de ghete pentru C. 8.50

Mai multe fabrici de ghete insolabile, mau incredințat vânzarea totală de ghete a unui mare magazin (depou).

Din prilejul acesta vând ori și cui 2 perechi bărbătești 2 perechi femești

de ghete cu șirete din piele neagră sau brună, cu talpă din piele durabilă tare cuită, elegante, fasonul cel mai nou mărime după număr. Aceste 4 perechi de ghete la oaltă costă numai **Cor. 8.50**. Trimitere cu ramburs.

P. LUST, Schuh-Export
KRAKAU, (AUSTRIA)

Ce nu convine se schimbă, sau banii se înapoiază. (Fără nici un risic.)

Se află de vânzare la tip. C. Popp, **Statutul pentru folosirea și manipularia padurilor.** Prețul 5 cor.

„Olteanul”, foaia săptămânală, socială, culturală și economică să află de vânzare la tutungeria **Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113.** vis-à-vis de piața Amsei).

Piața de bucate din Făgăraș
11 Iulie n. 1913.

Grâu	pro 100 klgr.	cor. 23.—
Secară	» » »	19.—
Ovăs	» » »	22.—
Orz	» » »	18.—
Cucuruz vechiu » » »	» » »	17.—

La tipografia noastră se află de vânzare următoarea:

Cultivarea viei și manauarea vinului și morburile și vindecarea lor, de *Daniil D. Grawr*, învățator și propr. de vii, absl. de cursul de vierit din Bihardioszeg și cursul de pivnițarit din Budafok. Carte aprob. și revăzută de ministrul reg. ung. de agricultură. Prețul 2 cor. + porto.

Logodna dela Sfântu Ion, dramă populară în 4 acte de *Augustin Szilagy*, prețul 1 cor. 20 b., + porto.

Țiganul la peșit, comedie populară într'un act în versuri și hazlie, de *Emanoil Corfariu* cantor. Prețul 16 fileri.

Țiganul la popit, piesă teatrală în trei acte în versuri și hazlie, de *Em. Corfariu* cantor. Prețul 50 fileri.

Cântece din vremea veche, culese de *Gh. Tulbure* ases. cons. Edit. tipogr. C. Popp, Făgăraș. 40 fill.

Zarafia Dumitru Pop (Dejenariu)

compatriotului nostru oltean a d-lui din Brașov, strada Hirscher (teatru) o recomandăm tuturor acelora cari merg sau să reântore din România.

Anunțuri și Reclame

— să primesc la administrația foaie cu prețurile cele mai ieftine. —

În atenția călătorilor la București.

VIZITAȚI MAGAZINELE LAZĂR TULBURE

Consumul general „La doi Camarazi”,
strada Știrbei-Vodă, colț Popa Tatu.

Bodega, Bereria, Restaurant și Aperitive
str. Schitu Măgureanu 49.

Local de consumație deschis ziua-noaptea. Curățenie exemplară. Beuturi și mâncări escelente.

Prețuri ieftine.

Cu stimă

LAZĂR TULBURE.

Cine vrea să cumpere bun și ieftin!

să se adreseze numai decât cu încredere la

societatea în comandită B. DÉNES

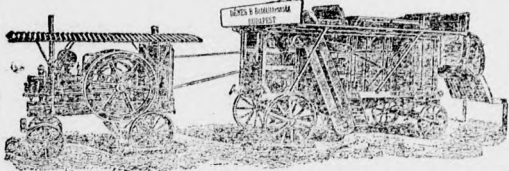
KRÁTKY J., Prerau, fabrică de mașini de
îmblătit cu motor.

„WATERLOO” original american de benzin.

Benzolocomobile de ale lui „DÉNES”, să
pot comanda numai la singura reprezentanță
principală la B. Dénes societ. coman.

Buda pe st, Lipót-Kőrut 15,

unde se află permanent în depozite, și se
pot trimite imediat și să pot arăta funcțio-
nând cele mai diferite mutoare în mașini
deosebite și revizite de îmblătit economice

Mașini de tăiat nutreț, mori, pluguri,
mașini de sămănat, de secerat și a.
unele de lipsă pentru în economie.
Catalog ilustrat cu preț curent gratis

Căsătorie

Un tânăr de 32 ani repre-
sentabil, transilvănean, com-
mersant în București, are o prăvălie bine
cercetată, într-o stradă principală, cu un ve-
nit de 12—13 mii lei anual, dorește căsătoria
unei fete de la 24 ani în sus din familie
bună cu educație recerută, care posedă și
o zestre de 3—4 mii lei. A se scrie la Re-
dacția acestui ziar sub lit. „D” alăturând
și fotografia cu o marcă postală de 25 fil.
pentru răspuns. Scrisorile se vor păstra cu
mare discrețiune,

Un motor cu putere de 4 cai

ce să poate aplica la mânășul mașini-
or de îmblătit, de treierat, are și un
ferestrău pentru tăiatul de scânduri și
de lemne etc. să poate aplica și la
mânășul de moară. Motorul este nou,
puțin folosit. Să vinde din mână li-
beră, cu preț convenabil. Doritorii îl
pot vedea motorul în Făgăraș, ulița
Podului (Galațului) sub Nr. 38, la pro-
prietarul caselor.

În atențiunea publicului!

Strămutare de local.

Subsemnatul aduc la cunoștința m. Onor. public și clientelei
mele, că m'am mutat din locuința veche, din casele Peia cu

Institutul Tipografic,
cu redacția și administr. „foaiei „Olteanul”
în strada Apafi sub nr. 19.

unde să primesc toffelul de afaceri pentru administrarea foaiei și
toffelul de comande de lucrări tipografice de ori și ce natură.

Rog On. public de a mă onora cu prețuitele comande și în
localul nou, și am da binevoitorul sprijin, sunt

cu distinsă stimă

CONSTANTIN POPP.

Balsamul apotecarului A. Thierry

Allein echter Balsam
aus der Schwebel-Apothek
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

este neîntrecut în efect la fețele de plămâni
și piept, alină catarul și curăță durerile cauzate
de tuse. Curăță aprinderi de gât, răgușeli și dureri de
grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgâ-
ciurilor de stomac și colică. Vindecă vâna de aur și cu-
rățește rînchii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a do-
vedit de leac excelent la dureri de dinți, la dinți gău-
noși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întăre-
ște gingiile și gura, încetează mirosul obvenit din sto-
mac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbrici-
lor. Vindecă toffelul de rane, orbal, beșcii provenite
din ferbințele, unflături, negei, ursură, membre în-
ghețate. În contra durerilor de urechi e un leac ne-
prețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri
obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Öranyal gyögyosztára” Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 duple, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat convenit.

Singură și veritabilă ALFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue orice
operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajută la pomirea lapte-
lui, nu să întărește pieptul. Orbalul de piept (foe vin), folo-
sește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umilate, la
caries, rani venite prin lovituri, tăieturi, im-
pușcături, strivituri, împunsături, zdrobituri,
să folosește pentru îndepărtarea corpurilor
streine de e. tanduri de lemn, spin, sticlă,
alice, năsip, prav, etc. la creșterea din corp, la
cobunculus, neoplasme, chiar și contra racu-
lui, vermi, putreziciune, rosături, beșcii, ori-
ce arsături, rane ivite prin lungi zăcere a
bolnavului, la buboale, curgere de urechi,
precum și la copii mici contra opăratei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3.60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, în Budapesta precum și
la mai multe farmacii din țară. În mare (engro) la Thalmayer
și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drogeria Fratilor
Radonovits în Budapesta. Unde nu să află depou, să se co-
mande deadreptul dela farmacia

THIERRY A. „Öranyal-gyögyosztára” Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linie franceasă

Linie accelerată de vapoară regulat și directă

Havre-Newyork

și

CANADA

Via Basel (Schweitz) Paris.

Telegramm-adresse: TRANSAT Budapest.

Biroul: Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.

Telefon: József 14-07.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Boulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și es-
cursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala
București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache”

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou
cu tot confortul, două sale și o curte pașioasă,
unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite Vinuri indigene și streine.

Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.

Serviciu culant.

Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.